

1
Kwestionariusz

WJO. 1591

h. Jędrzejko - internowany - więzień "Łagiernika" - zesłaniec w Z.S.R.R. 5511

1. DANE OSOBISTE. /Imię, nazwisko, stopień, Nr. p. pol., wiek, zawód i stan cywilny/:

• Zygmunt Goslinowski, plutonowy, 139, 38 lat, urzędnik samorządowy, żonaty, 2 dzieci.
• Zmobilizowany nie byłem ~~z powodu~~ ze względu na zajmowane wówczas stanowisko.

2. DATA I OKOLICZNOŚCI ZAARRESTOWANIA: 7.X.1939 r. we własnym mieszkaniu, przez naczelnika powiatu N.K.W.D.

3. NAZWA OBOZU /- więzienia - miejsca przymusowych robót/ Od chwili aresztowania do dnia 7.VI. 1940r. więziony byłem w więzieniu w Oszmianie wojew. Wilenskie, następnie do dnia 17.IX.

4. OPIS OBOZU, WIEZIENIA i t.p. /Teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena/

"Łagier" pod nazwą Uchta lub inaczej Czybiu, położony w tajdze w republice Komi A.S.S. R. Teren "Łagieru" ogrodzony był drewnianym parkanem o wysokości około 4 mtr. zakończony drutem kolczastym. Z czterech rogów były umieszczone t.zw. bociany, na których stali strażnicy bez przerwy całą dobę, poza tym wokoło krawczyły patrole. Tak przed ogrodzeniem jak i poza ogrodzeniem była strefa zakazana szerokości około 5 mtr. z każdej strony, przy wejściu na którą posterunek uprawnionym był strzelać bez wszelkiego uprzedzenia. Mieszkania były w prymitywnie zbudowanych barakach, w których gniezdziło się nieproporcjonalnie duża ilość pluskwi. Higiena była na najniższym poziomie. Ludzie nie mieli posiedzi a spali w tych ubraniach w których chodzili.

5. SKŁAD JENCOW WIEZNIOW, ZESŁANCOW /Narodowość, kategoria przestępstw, poziom umysłowy, i moralny, wzajemne stosunki etc./

W więzieniach - więźni polaków izolowano od więźni rosyjskich, natomiast w "Łagierach" skład był mieszany. Z ogólnej ilości około 700 więźni - polaków było około 300. Więźniowie rosyjscy w przeważającej mierze składali się z przestępców kryminalnych z wyrokami w granicach od 5 do 25 lat. Niewielki odsetek był więźni politycznych również o długoterminowych wyrokach. A wśród więźni polaków - przestępców kryminalnych nie było poziomu moralny więźni rosyjskich, zwłaszcza kryminalnych był ogólnie niski, cechował ich instynkt wprost zwierzęcy. Rabunki, kradzieże i inne przestępstwa były na porządku dziennym. W stosunku do nas polaków odnosili się bardzo wrogo. Przyczyn tego należy dopatrywać się w różnicy poziomu kulturalnego. Współżycie między polakami było bez większych zastrzeżeń za małymi wyjątkami. Zaznaczyc jednak należy, że przy rozstrzygnięciu ewentualnych sporów między więźniami polakami - wypadków zwracania się o interwencję do władz sowieckich - nie zanotowałem.

6. ŻYCIE W OBOZIE, WIEZIENIU i t.p. /przebieg przeciętnego dnia, warunki pracy, normy, wynagrodzenia, wyżywienie, ubranie, życie koleżeńskie i kulturalne /

Większość więźni używana była do robót gorniczych przy wydobywaniu tak zwanego "asfaltu" /właściwa nazwa - nie jest mi znana, jest produkt potłoczenia haftowego używany do wysokowartościowych farb/ reszta więźni używana była do robót związanych z obsługą kopalni. Przeciętny dzień pracy do chwili wybuchu wojny sowiecko-niemieckiej był 10 godzin po wybuchu wojny 12 i 14 godz. Pracowano na dwie zmiany - nocna i dzienna. Warunki pracy były nader ciężkie tak ze względu na złą organizację jak i prymitywne urządzenia, bezpieczeństwo pracy było więcej niż prymitywne, wypadki nawet śmiertelne były częste. Normy pracy były niewspółmierne do możliwości fizycznych nawet dobrze zbudowanego fizycznie i dobrze odżywianego człowieka. Norm tych prawie wszyscy więźniowie polacy wykonać nie mogli, zwłaszcza, że przez dozór rekrutowaliśmy się z wśród więźni rosyjskich część wyrobionych norm zapisywana i zaliczana była na rzecz więźni rosyjskich - ich kolegów. Wynagrodzenie płatne tylko tym, którzy wyrobiali ponad 100% ustalonych norm. Wynagrodzenie to wahało się od 3 do 17 rubli miesięcznie. Wyżywienie uzależnione było również ściśle od wyrobionych norm pracy i wahało się od 300 do 1100 gram chleba dziennie. Po wybuchu wojny sowiecko-niemieckiej normy te zostały w znacznym stopniu zmniejszone. Życie koleżeńskie wśród więźni polaków było poprawne i od więźni rosyjskich odseperowane. Ubranie było tak niedobre, brudne i podarte, że budziło nieprzezwycięzony wstyd i obrzydzenie. Życie kulturalno-światowe nie istniało, bowiem na to nie zezwalało i surowo scigano.